

Jean-Tibor IsoMauno, Anu Nemlander, Mari Patronen, 12.12.2017
Jaana Viemerö, Tuula Kock, Tuija Savolainen

28/2017

Till kommun- och stadsstyrelserna
och samkommunernas styrelser

De indexbundna klientavgifterna inom social- och hälsovården ändras vid ingången av 2018

De jämnstora klientavgifterna som indexjusteras och inkomstgränserna för de inkomstrelaterade avgifterna ändras vid ingången av 2018.

Avgifterna enligt klientavgiftsförordningen ändras utgående från förordningen 773/2017 som träder i kraft 1.1.2018. Avgifterna enligt klientavgiftslagen ändras 1.1.2018 utgående från Social- och hälsovårdsministeriets meddelande 774/2017.

Närmare upplysningar::

Anu Nemlander, tfn 09 771 2612, 050 563 6180

Källor Statsrådets förordning om ändring av förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (773/2017)
Social- och hälsovårdsministeriets meddelande om vissa indexjusterade klientavgifter inom social- och hälsovården (774/2017)
Lag om avrundning av betalningar i euro (890/2000)

De indexbundna klientavgifterna inom social- och hälsovården ändras vid ingången av 2018

Allmänt De avgifter som tas ut för service inom social- och hälsovården och inkomstgränserna för inkomstrelaterade avgifter är sedan början av augusti 2008 indexbundna med stöd av 2 § 2 mom. i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992, nedan klientavgiftslagen) och 33 a § i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (912/1992, nedan klientavgiftsförordningen).

Indexjusteringarna görs vartannat år. Den föregående indexjusteringen gjordes för år 2016–2017.

Social- och hälsovårdsavgifterna baserar sig på folkpensionsindexet och arbetspensionsindexet. Klientavgifterna i euro avrundas till närmaste 0,10 euro. De inkomstgränser som ligger till grund för avgifterna och det minimibelopp som en person i institutionsvård ska ha för personligt bruk avrundas till närmaste hela euro.

Justeringen enligt förändringen i folkpensionsindexet görs utgående från det poängtal för folkpensionsindexet enligt vilket de folkpensioner som betalades ut i januari månad av justeringsåret har räknats ut. Under justeringsperioden har folkpensionsindexets värde minskat med 1,22 procent, och därför sjunker också de maximala avgifterna.

Justeringen enligt förändringen i arbetspensionsindexet görs utgående från det poängtal för arbetspensionsindex som har fastställts för justeringsåret för tillämpning av 98 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Under justeringsperioden har arbetspensionsindexet stigit, och därför stiger inkomstgränserna och minimibeloppet för eget bruk.

Enligt kalkylerade uppskattningar kan justeringarna innebära att kommunernas och samkommunernas klientavgiftsintäkter minskar med ungefär 8 miljoner euro. Indexjusteringen måste beaktas åtminstone i de kommuner och samkommuner som vid ingången av 2016 höjde sina avgifter till fullt belopp.

Justeringarna enligt arbetspensionsindexet gäller de inkomstgränser i euro som avses i 3 § 2 mom. i klientavgiftsförordningen, höjningen i euro av den inkomstgräns som avses i 3 § 3 mom. samt minimibeloppet för eget bruk enligt 33 §. I dessa görs det inga andra justeringar.

Till folkpensionsindexet binds följande klientavgifter som bestäms med stöd av klientavgiftsförordningen:

- avgift för tillfällig hemsjukvård enligt 3 § 5 mom.
- hälsocentralsavgifter, avgift för jourbesök vid hälsovårdscentral och avgift för individuell fysioterapi enligt 7 §
- sjukhusens poliklinikavgifter enligt 8 § 1 mom.
- avgifter inom dagkirurgin enligt 8 a § 1 mom.
- avgifter för undersökning och vård av mun och tänder enligt 9 § 1–2 mom.
- avgifter för vård i serie enligt 11 § 1 mom.
- avgifter för kortvarig anstaltsvård enligt 12 § 1 mom.
- avgifter för dag- och nattvård enligt 13 § 1 mom.
- avgifter för rehabilitering enligt 14 § 1 mom.
- avgifter inom barnskyddet enligt 20 § 2 mom.
- avgift för läkarintyg 23 §
- avgift för outnyttjad mottagningstid som inte avbeställts enligt 25 § 1 mom.
- vårdavgift som tas ut efter att avgiftstaket har överskridits enligt 26 a § 3 mom.

Avgifter för öppenvård vid hälsovårdscentral

I 7 § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om klientavgifter som tas ut för läkartjänster vid hälsovårdscentraler.

Hälsocentralsavgift

När det gäller användningen av läkartjänster vid hälsovårdscentraler (hälsocentralsavgift) ger klientavgiftsförordningen de kommuner och samkommuner som är huvudmän för en hälsovårdscentral möjlighet att välja och ta i bruk ett av två alternativ.

För läkartjänster inom hälsovårdscentralens öppenvård kan följande avgifter tas ut enligt huvudmannens beslut:

- 1 en årsavgift på högst 41,20 euro som gäller ett kalenderår vid den hälsovårdscentral till vilken avgiften har betalats; om klienten inte betalar en årsavgift tas en besöksavgift på 20,60 euro ut oberoende av antalet besök,
- eller
- 2 en besöksavgift på högst 20,60 euro; avgiften får dock tas ut endast för de tre första besöken på samma hälsovårdscentral under kalenderåret.

Den kommun eller samkommun som är huvudman för hälsovårdscentralen kan också besluta att klienten får välja det ena av de två alternativen.

Åldersgränser

Hälsocentralsavgift får inte tas ut hos personer under 18 år.

Årligt avgiftstak

Avgiften räknas med i det årliga avgiftstaket.

Jouravgift vid hälsovårdscentral

På en hälsovårdscentrals jourmottagning och på en gemensam jourmottagning för flera hälsovårdscentraler kan det på vardagar mellan klockan 20.00 och 8.00 samt på lördagar, söndagar och helgdagar i stället för en hälsocentralsavgift tas ut en jouravgift på högst 28,30 euro per besök. Avgiften gäller personer som fyllt 18 år. I lagstiftningen finns det ingen övre gräns för antalet jouravgifter. Avgiften kan således tas ut för varje besök.

Dagar före helgdagar betraktas som vardagar om de inte infaller på en lördag eller söndag.

Åldersgränser

Avgifter för besök vid hälsovårdscentral och för jourbesök vid hälsovårdscentral kan endast tas ut hos personer som fyllt 18 år.

Årligt avgiftstak

Avgifterna räknas med i det årliga avgiftstaket.

Individuell fysioterapi

I 7 § 4 mom. i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om individuell fysioterapi. Som individuell fysioterapi kan betraktas besök vid hälsovårdscentral som baserar sig på den behandlande läkarens bedömning eller på en vårdplan eller på ett behov av behandling som konstaterats på något annat sätt vid hälsovårdscentralen. Individuell fysioterapi avviker från vård i serie genom att antalet vårdtillfällen är uppskattningsvis 1–2.

För individuell fysioterapi vid en hälsovårdscentral kan högst 11,40 euro tas ut per vårdtillfälle.

Åldersgränser

Ingen åldersgräns har fastställts för avgiften för individuell fysioterapi.

Årligt avgiftstak

Avgiften räknas med i det årliga avgiftstaket.

Sjukhusens poliklinikavgifter

I 8 § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om poliklinikavgifter.

Poliklinikavgift

Hos den som undersöks eller behandlas på polikliniken vid ett sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet som avses i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) eller på hälsovårdscentralens poliklinik vid ett specialistlett sjukhus kan högst 41,20 euro tas ut per besök.

Som specialistledda hälsovårdscentraler betraktas de hälsovårdscentraler som vid folkhälsolagens ikraftträdande hade specialistledd verksamhet och de hälsovårdscentraler dit ett specialistlett kretssjukhus eller annat specialistlett sjukhus har flyttats från sjukvårdsdistriktet och sjukhuset fortsätter den specialistledda verksamheten. Poliklinikavgift kan alltså fortsättningsvis tas ut inom specialistledd verksamhet.

Åldersgränser

Ingen åldersgräns har fastställts för poliklinikavgiften.

Årligt avgiftstak

Avgiften räknas med i det årliga avgiftstaket.

**Bestämning av poliklinikavgift när
hälsovårdscentralens jour har flyttats till ett sjukhus**

En poliklinikavgift kan tas ut av alla som har fyllt 18 år i samband med jour som en hälsovårdscentral och ett sjukhus gemensamt ordnar på sjukhuset vardagar mellan klockan 20.00 och 8.00 samt på lördagar, söndagar och helgdagar.

Dagar före helgdagar betraktas som vardagar om de inte infaller på en lördag eller söndag.

Om hälsovårdscentralens jour har flyttats till sjukhuset för en annan tid på vardagar, tas hälsocentralsavgift ut för den här tiden. När hälsovårdscentralen har köpt tjänsten av sjukhuset, tas hälsocentralsavgift ut hos patienter som fyllt 18 år enligt 12 § 1 mom. i klientavgiftslagen. Dessa klientavgifter räknas ihop med de besöksavgifter som eventuellt redan betalats till den egna hälsovårdscentralen. Om den hälsovårdscentral som hemkommunen eller samkommunen är huvudman för använder en årsavgift så täcker årsavgiften också besöken under vardagar på en jour som flyttats till den specialiserade sjukvården, men inte besök vardagar mellan klockan 20.00 och 8.00.

Åldersgränser

Vid en samjour mellan klockan 20.00 och 8.00 och på lördagar, söndagar och helgdagar kan avgift tas ut endast av personer som har fyllt 18 år.

Årligt avgiftstak

Avgiften räknas med i det årliga avgiftstaket.

Avgifter inom dagkirurgin

I 8 a § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om avgifter inom dagkirurgin. För ett dagkirurgiskt ingrepp som görs i operationssal och som kräver allmän anestesi, omfattande bedövning eller intravenös medicinering kan i stället för den poliklinikavgift som anges i 8 § tas ut högst 135,10 euro per besök.

Åldersgränser

Ingen åldersgräns har fastställts för avgifterna inom dagkirurgin.

Årligt avgiftstak

Avgiften räknas med i det årliga avgiftstaket.

Undersökning och vård av mun och tänder

I 9 § och 9 a § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om avgifter för undersökning och vård av mun och tänder. För undersökning och vård av mun och tänder vid en hälso- och sjukvårdscentral kan per besök tas ut en grundavgift på högst:

munhygienist	10,20 euro
tandläkare	13,10 euro
specialtandläkare	19,20 euro

Utöver grundavgiften kan för undersökning och vård enligt gällande åtgärdsklassificering inom hälso- och sjukvården tas ut högst följande avgifter för munhygieniska åtgärder:

1 Bilddiagnostiska undersökningar

- tandbild 8,40 euro
- panoramaröntgen av käkarna och hela tanduppsättningen 18,90 euro

2 Förebyggande vård

Åtgärder inom förebyggande vård som hänför sig till främjande av munhälsa enligt grupp SC i åtgärdsklassificeringen 8,40 euro per besök oberoende av svårighetsklass.

3 Undersökningar, granskningar av tänder och behandling av sjukdom

För undersökningar, granskningar av tänder och behandling av sjukdom, med undantag för protetiska åtgärder, kan följande avgifter tas ut per åtgärd enligt åtgärdsklassificeringens svårighetsklass:

Svårighetsklass avgift Euro

0-2	8,40
3-4	18,90
5-7	37,50
8-10	54,90
11-	77,00

4) Protetiska åtgärder

a) rebasering av protes	54,90
b) reparation av protes	37,50
c) protes med akryldelar och helprotes	183,50
d) kronor och bryggor per tand	183,50
e) skeletterad protes	222,70

Åldersgränser

Vid hälsovårdscentralen tas avgifterna för vård av mun och tänder enligt 9 § ut endast hos personer som har fyllt 18 år.

Årligt avgiftstak

Avgifterna räknas inte med i det årliga avgiftstaket

Specialiserad sjukvård som hänför sig till mun och käkar

I 9 a § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om avgifter som tas ut vid hälsovårdscentraler för specialiserad sjukvård som hänför sig till mun och käkar. När specialiserad sjukvård som hänför sig till mun och käkar ges vid en hälsovårdscentral kan det i stället för de avgifter som anges i 9 § tas ut en besöksavgift som motsvarar poliklinikavgiften på 41,20 euro, om orsaken till undersökningen och behandlingen är:

- a) utvecklingsstörning i tänderna, käkarna eller ansiktet
- b) grav, funktionshämmande, omfattande, medfödd utvecklingsstörning eller avsaknad av tänder
- c) smärttillstånd i huvud- och käkregionen
- d) strålbehandling av hals- och huvudregionen, cytostatikabehandling eller
- e) mun- och tandvård som är nödvändig för behandling av någon annan sjukdom än en tand-sjukdom.

För ett dagkirurgiskt ingrepp som uppfyller kriterierna på dagkirurgiskt ingrepp enligt 8 a § i klientavgiftsförordningen kan 135,10 euro tas ut.

Åldersgränser

Inga åldersgränser har fastställts för poliklinikavgiften och avgiften inom dagkirurgin.

Årligt avgiftstak

Avgifter för specialiserad sjukvård som hänför sig till mun och käkar som tas ut vid hälsovårdscentralen räknas inte med i det årliga avgiftstaket.

Avgiftsfri vård i vissa situationer

Hos den som har frontmannatecken, fronttjänsttecken, fronttecken eller veterantecken eller som har ett i 2 § lagen om rehabilitering för personer som tjänstgjort i vissa uppdrag under Finlands krig (1039/1997) avsett intyg om deltagande i minröjning enligt 1 § 1 mom. 3 punkten i lagen, får avgift inte tas ut för tandkontroll, profylaktisk behandling eller kliniskt arbete som hör till protetik. Eftersom det är fråga om avgiftsfri vård tas det heller inte ut någon besöksavgift.

Motsvarighetsförteckningar

En separat motsvarighetsförteckning med åtgärder och nya klientavgifter inom mun- och tandvården kommer att publiceras och information om den skickas till kommunernas och samkommunernas registratur. Motsvarighetsförteckningarna finns [på länken](#):

Vård i serie

I 11 § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om vård i serie. För vård som ges i serie, såsom kontinuerlig dialysvård, medicinsk rehabilitering, hyposensibiliseringsbehandling, behandling av tal- och röststörningar, strål- och cytostatikabehandling och annan motsvarande vård, kan högst 11,40 euro tas ut per vårdtillfälle. Avgiften får dock tas ut för högst 45 vårdtillfällen under ett kalenderår.

Till det maximala antalet vårdtillfällen i fråga om vård i serie räknas samtliga serievårdsbesök, även om de gäller olika slags vård.

Åldersgränser

Avgift för vård i serie kan endast tas ut av personer som fyllt 18 år.

Årligt avgiftstak

Avgiften räknas med i det årliga avgiftstaket.

Kortvarig anstaltsvård

I 12 § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om avgifter för kortvarig anstaltsvård. Hos en patient som är i kortvarig anstaltsvård kan det tas ut

- högst 48,90 euro per vård dag för kortvarig anstaltsvård
- högst 22,50 euro per vård dag för kortvarig anstaltsvård vid en psykiatrisk verksamhetsenhet.

Enligt 2 § 1 mom. 3 punkten i klientavgiftsförordningen avser en vård dag den dag då en person har tagits in för anstaltsvård, vård dygnet därefter och den dag då personen skrivs ut från anstalten. Om klienten flyttas direkt till en annan anstalt får den remitterande anstalten inte ta ut avgift för den dag då klienten flyttas till den andra anstalten för vård.

I Kommunförbundets cirkulär 16/1997 sägs att med en psykiatrisk verksamhetsenhet enligt 12 § i klientavgiftsförordningen avses en enhet som leds av en psykiater.

Vård dagsavgifter får inte tas ut för observationstid enligt 9 § i mentalvårdslagen (1116/1990), om inte den som tagits in för observation på basis av observationen meddelas ett sådant beslut om vård oberoende av vederbörandes vilja som avses i 8 § i mentalvårdslagen.

Kortvarig anstaltsvård kan ges vid institutioner både inom hälso- och sjukvården och inom socialvården, såsom ålderdomshem och institutioner för missbrukarvård osv.

Åldersgränser

Vid hälsovårdscentraler eller på sjukhus eller vid deras verksamhetsenheter får vård dagsavgifter inte tas ut hos dem som inte har fyllt 18 år till den del vård dagarna är fler än sju under ett kalenderår.

Årligt avgiftstak

Vård dagsavgiften för kortvarig anstaltsvård räknas med i det årliga avgiftstaket. När avgiftstaket nås, kan hos den som fyllt 18 år högst 22,50 euro tas ut per vård dag för kortvarig anstaltsvård.

Avgifter för dag- och nattvård

I 13 § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om avgifter för dag- och nattvård. Om det från vård synpunkt är ändamålsenligt att någon vårdas på hälsovårdscentral, sjukhus eller dess verksamhetsenhet eller vid en anstalt inom socialvården eller någon annan verksamhetsenhet antingen endast om dagen (dagvård) eller endast om natten (nattvård), kan högst 22,50 euro per dygn tas ut i stället för den avgift som anges i 12 §.

Avgift för dag- och nattvård får inte tas ut för vård som getts vid en verksamhetsenhet inom den psykiatriska öppenvården, för specialomsorger enligt lagen om specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), för poliklinisk missbrukarvård eller för skyddat arbete som avses i 22 § 2 mom. i lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987).

I Kommunförbundets cirkulär 16/1997 sägs att med en psykiatrisk verksamhetsenhet enligt 12 § i klientavgiftsförordningen avses en enhet som leds av en psykiater.

I förordningen om grunderna för öppenvård och institutionsvård (1806/2009) sägs att en person är i öppenvård när personen får dag- eller nattvård hemma. Det innebär på motsvarande sätt att en person är i institutionsvård när personen får dag- och nattvård på en institution.

Åldersgränser

Hos personer som inte har fyllt 18 år får avgifter för natt- och dagvård inte tas ut vid en hälsovårdscentral eller på ett sjukhus eller dess verksamhetsenhet till den del vård dagarna är fler än sju under ett kalenderår.

Årligt avgiftstak

Avgifterna räknas med i det årliga avgiftstaket.

Avgifter för rehabilitering

I 14 § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om avgifter för rehabilitering. För sådan rehabilitering som avses i 3 § 2 mom. 6 punkten i förordningen om medicinsk rehabilitering (1015/1991) och som ges handikappade i form av anstaltsvård eller för rehabilitering som ges såsom specialomsorger om utvecklingsstörda kan högst 16,90 euro per vård dag tas ut.

Vård dagsavgiften på 16,90 euro per vård dag som tas ut för rehabilitering gäller i regel endast handikappade och utvecklingsstörda personer.

Åldersgränser

Hos personer som inte har fyllt 18 år får avgifter för rehabilitering inte tas ut vid en hälsovårdscentral eller ett sjukhus eller dess verksamhetsenhet till den del vård dagarna är fler än sju under ett kalenderår.

Årligt avgiftstak

Avgiften räknas med i det årliga avgiftstaket.

Avgifter inom barnskyddet

I 20 § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om avgifter inom barnskyddet. Den avgift som tas ut av barnets eller den unga personens inkomster enligt 7 § 2 och 3 mom. i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården för familjevård, anstaltsvård eller boendeservice som enligt barnskyddslagen har getts i form av stödåtgärd inom den öppna vården, vård utom hemmet eller eftervård får uppgå till högst 1 835,20 euro i månaden. Avgiften får dock inte överskrida kostnaderna för produktionen av servicen.

Åldersgränser

För avgifter inom barnskyddet har det inte fastställts någon åldersgräns.

Årligt avgiftstak

Avgiften räknas inte med i det årliga avgiftstaket.

Avgifter för läkarintyg och läkarutlåtande

I 23 § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om avgifter för intyg och utlåtanden som ges av läkare och tandläkare. För intyg och utlåtanden som ges av läkare och tandläkare kan det, beroende på typen av intyg eller utlåtande, tas ut högst 50,80 euro.

För läkarintyg som behövs för att få eller behålla den körkort som bestäms i vägtrafiklagen (267/1981) kan emellertid tas ut högst 61,00 euro.

Avgiftsgrunderna för fastställande av intyg för körkort behandlas närmare i Kommunförbundets cirkulär 18/ 80/2007.

Avgift får inte tas ut för intyg eller utlåtanden som hör till vården inom folkhälsoarbetet eller för friskintyg som baserar sig på uppgifter som samlats in i samband med skol- och studerandehälsovården (friskintyg för ungdomar).

Åldersgränser

Det finns inga åldersgränser för avgifter som tas ut för läkarintyg och läkarutlåtanden.

Årligt avgiftstak

Avgifter för läkarintyg och läkarutlåtanden räknas inte med i det årliga avgiftstaket.

Avgift för outnyttjad mottagningstid som inte avbeställts

I 25 § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om avgifter för outnyttjad mottagningstid som inte avbeställts. För en outnyttjad och icke avbeställd mottagningstid som en kund har reserverat

- hos en läkare vid hälsovårdscentral och
- för undersökning och vård av mun och tänder eller
- inom den specialiserade sjukvårdens öppenvård eller
- för dyr diagnostisk utbildningsundersökning

kan tas ut högst 50,80 euro (s.k. bötesavgift) av personer som har fyllt 15 år. Avgift får dock inte tas ut när det finns en godtagbar orsak till att den reserverade tiden inte har avbeställts.

Bötesavgift får tas ut även då tjänsten med stöd av lagstiftningen om klientavgifter är avgiftsfri, om villkoren ovan för att ta ut avgiften i övrigt uppfylls.

Åldersgränser

Avgift får inte tas ut hos personer under 15 år.

Årligt avgiftstak

Avgiften räknas inte med i det årliga avgiftstaket.

Avgiftstak

Från ingången av 2018 är avgiftstaket 683 euro enligt 1 punkten i Social- och hälsovårdsministeriets meddelande 23.11.2017.

I 6 a § i klientavgiftslagen finns det bestämmelser om avgiftstak. Bestämmelser om avgifter som tas ut för kortvarig anstaltsvård efter att avgiftstaket överskridits finns i 26 a § i klientavgiftsförordningen.

När det gäller tjänster för barn och unga under 18 år beaktas de avgifter som räknas med i avgiftstaket tillsammans med den ena förälderns eller en annan vårdnadshavares avgifter. Enligt Kommunförbundets cirkulär 38/80/99 avses med vårdnadshavare endast barns och ungas lagliga vårdnadshavare. När avgiftstaket nås eller överskrids kan de lagliga vårdnadshavarna sinsemellan fritt komma överens om på vilket sätt de klientavgifter som fastställts för ett barn eller en ung person under 18 år räknas med i den ena lagliga vårdnadshavarens årliga avgiftstak.

Efter att avgiftstaket har nåtts är de tjänster som räknas med i avgiftstaket avgiftsfria, med undantag av avgiften för kortvarig anstaltsvård för personer över 18 år, som är 22,50 euro per vård dag från 1.1.2018. Det innebär i allmänhet att alla tjänster som ges till den ena lagliga vårdnadshavarens barn som inte fyllt 18 år är avgiftsfria. Efter det att avgiftstaket har

nått få vårddagsavgifter inte längre tas ut för anstaltsvård för personer under 18 år även om vårddagarna för sju vårddagar inte har räknats med i avgiftstaket.

Till en persons årliga avgiftstak räknas inte de klientavgifter som ersätts klienten med stöd av en lagstadgad försäkring (26 a § 1 mom. 1 punkten i klientavgiftsförordningen). Det här gäller situationer där bland annat en ansvarig försäkringsanstalt utgående från en lagstadgad olycksfallsförsäkring och trafikförsäkring ska ersätta hälsovårdscentralen och sjukhuset för kostnaderna för den skadade personens vård till fullt belopp (s.k. full kostnadsersättning) med stöd av lagen om olycksfall i arbete och yrkessjukdomar (459/2015) och trafikförsäkringslagen (460/2015).

Avgifter för vilka klienten beviljats utkomststöd och avgifter som tas ut hos personer som är bosatta någon annanstans än i Finland räknas inte heller med i avgiftstaket (26 a § 1 mom. 2 och 3 punkten i klientavgiftsförordningen).

Medel för personligt bruk

Minimibeloppet för klientens personliga bruk är enligt 3 punkten i Social- och hälsovårdsministeriets meddelande 23.11.2017 minst 108 euro i månaden från 1.1.2018.

Med stöd av 14 § 1 mom. i klientavgiftslagen kan kommunen eller samkommunen då den för en person har ordnat anstalts-, institutions- eller familjevård ta ut och lyfta pensioner, livräntor, underhållsbidrag eller understöd eller andra fortlöpande eller som engångsbelopp inflytande inkomster, ersättningar eller fordringar som personen har rätt till för den tid vården varar. Om kommunen lyfter personens ovannämnda inkomster, ska kommunen med stöd av 33 § i klientavgiftsförordningen för personligt bruk lämna den självriskandel som avses i 7 c § 1–2 mom. i klientavgiftslagen eller minst 108 euro i månaden från 1.1.2018.

Tjänster under närståendevårdarens ledighet

Klientavgiften för tjänster under närståendevårdarens ledighet är 11,40 euro per dygn enligt 2 punkten i Social- och hälsovårdsministeriets meddelande utan hinder av vad som bestäms någon annanstans i lag eller förordning.

Vården under närståendevårdarens ledighet kan ordnas exempelvis vid en verksamhetsenhet inom öppen- eller institutionsvården.

Avgifter för service i hemmet

I 3 § i klientavgiftsförordningen finns det bestämmelser om avgifter för service i hemmet.

Fortgående och regelbunden hemsjukvård och hemservice

Månadsavgiften får vara högst ett visst antal procent av de månadsinkomster som överstiger inkomstgränsen. Avgiftsprocenterna och inkomstgränserna är följande:

Antal personer	Inkomstgräns euro/månad	Avgiftsprocent
1	576	35
2	1 063	22
3	1 667	18
4	2 062	15
5	2 496	13

6

2 866

11

När antalet personer är fler än sex höjs inkomstgränsen med 350 euro och sänks avgiftsprocenten med 1 procentenhet för varje därpå följande person.

Tillfällig hemservice och tillfällig hemsjukvård

För tillfällig hemservice kan det tas ut en skälig avgift som kommunen bestämmer.

För tillfällig hemsjukvård kan högst 18,90 euro tas ut om hembesöket görs av en läkare eller tandläkare. Om hembesöket görs av en annan person kan högst 12,00 euro tas ut per besök.

Åldersgränser

För avgifterna för tillfällig hemservice och tillfällig hemsjukvård har det inte fastställts någon åldersgräns.

Årligt avgiftstak

Avgifter som tas ut för hemservice räknas inte med i det årliga avgiftstaket.

Högsta avgift och avrundning av avgift

Enligt 2 § i klientavgiftslagen får den avgift som tas ut för servicen vara högst lika stor som kostnaderna för serviceproduktionen. Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas hur hög avgiften för servicen maximalt får vara och att avgiften ska bestämmas enligt betalningsförmågan.

I lagstiftningen om klientavgifter saknas bestämmelser om avrundning av avgifter som tas ut hos klienten. Vid avrundning av en avgift tillämpas därför bestämmelserna i lagen om avrundning av betalningar i euro (890/2000). En kommun eller en samkommun eller ett förtroendeorgan som anges i en instruktion kan besluta sänka de maximala avgifter som fastställts i lagstiftningen om klientavgifter.

Köpta tjänster

Om en kommun eller samkommun tillhandahåller tjänster genom att köpa en tjänst av en kommunal, en privat eller någon annan serviceproducent ska samma avgifter och ersättningar tas ut av serviceanvändaren som för motsvarande tjänster som kommunen eller samkommunen tillhandahåller i egen regi. Således räknas de klientavgifter som tas ut för köpta tjänster med i avgiftstaket på samma grunder som om tjänsten hade tillhandahållits i kommunens eller samkommunens egen regi; 12 § i klientavgiftslagen.

Införande av avgifter inom social- och hälsovården

Kommunfullmäktige eller samkommunens styrelse eller ett förtroendeorgan som anges i en instruktion beslutar om införande av avgifter enligt lagstiftningen om klientavgifter.

Beslut om klientavgifter

Klientavgifterna i klientavgiftslagen och klientavgiftsförordningen är maximala avgifter. Kommunen eller samkommunen kan i ett förtroendeorgan besluta att avgifter tas ut till lägre belopp än de maximala eller att avgifter inte tas ut överhuvudtaget.

Ett beslut om avgifter kan inte fattas så att man bestämmer att en höjd avgift tas ut retroaktivt (14.4.1994/1512 HFD 1994:A 22). Riksdagens justitieombudsman har fattat ett liknande avgörande: Kommunen har inte rätt att påföra klientavgifter retroaktivt; 3199/2009.

FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

Timo Reina
vice verkställande direktör

Tarja Myllärinen
direktör, social- och hälsovård